

Esietenduse eel

Intervjuu Tobias Kratzeriga

KRISTEL PAPP
muusikateadlane

Tobias Kratzer (s 1980 Alam-Baierimaal Landshutis) on oma põlvkonna üks tähelepanuväärsemaid ooperilavastajaid, keda Eestis teatakse esmajoones kui Erkki-Sven Tüüri "Wallenbergi" erakordselt mõjuva lavastuse loojat Karlsruhe ooperiteatris (2012). Praegu toob ta Estonias lavale Verdi "Aida" (dirigent Vello Pähn, kunstnik Rainer Sellmaier). Vestlus temperamentse ja vaimukalt eneseiroonilise lavastajaga toimus 7. detsembril, kui tal oli seljataga esimene töönaädal Tallinnas.

Oled olnud Eestis nüüd nädal aega, millised on su muljed Estonia teatrist?

See on esimene kord, kui ma teatris töepoolset ka elan – päris eriline olukord, täitsa naljakas ja huvitav. Külaliskorter on neljandal korrusel balleti harjutussaali kõrval ja proove lähen tegema balletisaali kaudu, kostüümistangedest mööda. Minu ümber käib teatrielu. Selline olukord võib tekitada ka kapseldumise tunde, nii et vahepeal

pead väljaspool teatrit värsket õhku hingama. Sest muidu on teatrimajas kõik olemas – söökla, keldris jõusaal...

Mis ajendas sind ooperilavastajaks saama?

Huvitaval kombel tahtsin selleks saada juba ammu. Elukutseid, mis mind lapsena köitsid, ei olnud palju: alguses meeldis prügi-vedaja ja hiljem käitumise uurija, viimane aga ongi juba teatrile õige lähedal. Soovi saada lavastajaks järgisin üllatava järjekindlusega. Kohe pärast abituuriumi olin paari lavastuse juures hospitantiks, siis aga otsustasin ülikoolis mingit muud eriala õppida, ehkki mul oli kogu aeg selge, et pöördun ooperi juurde tagasi. Õppisin kunstiajalugu ja filosoofiat. 23- või 24-aastaselt oleks olnud liiga vara sukelduda ooperiellu ja hakata lavastama. Tagantjärele ise ka imestan, et tegin intuiivselt nii elutarga otsuse. Aga muusika juurde pilte luua on mulle alati meeldinud, juba väga varakult.

Kui vanalt hakkasid sa ooperiteatris käima?

Tulen kodust, kus polnud elukutselisi muusikuid, küll aga armastati muusikat ja meil oli palju heliplaate. Ooperiga tegelesingi eelkõige plaatide vahendusel. Tundsini vajadust lavastada oopereid juba enne seda, kui neid laval nägin. Oopereid plaadilt kuulates mõtlesin, et oo, nende juurde tahan pilte välja mõelda, lavastada. Esimesed ooperilavastused, mida teatris nägin, polnud sugugi nii muljet avaldavad. Vaatasin neid ja mõtlesin, et mul oleks olnud palju rohkem ideid.

Tähtis oli, et nii 15-16-aastaselt sain käia Salzburgis noorte lavastajate suvekursustel, mida korraldas festivali tollane intendant Gerard Mortier ja finantsiliselt toetas Nestlé. Kursuste programm oli väga hea, käisime ka festivalietendusi vaatamas. Mäletan näiteks Ligeti "Le grand macabre'i" Peter Sellarsi lavastuses. See kõik oli väga hea kool.

